

Tlačová správa
Luxemburg 15. septembra 2021

Dohľad nad členskými štátmi po poskytnutí finančnej pomoci je primeraný, treba ho však zefektívniť

Európska komisia kontroluje, či členské štáty eurozóny, ktoré ukončujú program makroekonomických úprav, pokračujú v dobrom smerovaní v ich vlastnom záujme i v záujme ich veriteľov. Európsky dvor audítorov preskúmal koncepciu, vykonávanie a účinnosť dohľadu po skončení programov v piatich členských štátoch (v Írsku, Portugalsku, Španielsku, na Cypre a v Grécku), ktoré po finančnej kríze v roku 2008 získali finančnú pomoc. Audítori dospeli k záveru, že hoci je dohľad vhodným nástrojom, jeho účinnosť obmedzovali nejasné ciele a nedostatočná efektívnosť a zameranie vykonávania. Odporúča sa preto preskúmať príslušné procesy a legislatívu, a predovšetkým začleniť činnosti vykonávané v rámci dohľadu do európskeho semestra.

V období 2010 – 2013 dostali Írsko, Portugalsko, Španielsko, Cyprus a Grécko finančnú pomoc v celkovej výške 468,2 mld. EUR. V právnych predpisoch EÚ sa stanovuje, že členské štáty, ktoré ukončujú program makroekonomických úprav, podliehajú dodatočnému dohľadu. Dohľad po ukončení programu (PPS) sa v súčasnosti vzťahuje na Cyprus, Írsko, Portugalsko a Španielsko. Grécko podlieha sprísnenému dohľadu, pretože sa považuje za obzvlášť zraniteľné voči finančným ťažkostiam, ktoré by mohli mať nepriaznivé účinky presahujúce do iných členských štátov v eurozóne.

„Činnosti v rámci dohľadu po skončení programov, ktoré sme preskúmali, sú primerané, treba ich však zefektívniť,“ uviedol Alex Brenninkmeijer, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. *Myslíme si, že výsledok našej práce by mohol prispieť k prebiehajúcemu preskúmaniu mechanizmov správy hospodárskych záležitostí v hospodárskej a menovej únii. Rovnako by mohol byť príspevkom do diskusií o koncepcii prípadného mechanizmu dohľadu pri splácaní pôžičiek, ktoré sa majú poskytnúť z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.*

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Do mája 2021 všetkých päť uvedených členských štátov splnilo svoje povinnosti splácania a znovu získalo prístup na finančné trhy pri prijateľných úrokových mierach. Dohľad Komisie pomohol upokojiť finančné trhy, no neexistujú ďalšie dôkazy o tom, že by podporil zavádzanie reforiem, a to čiastočne pre nedostatok stimulov a silných nástrojov presadzovania. Audítori zistili, že dohľad Komisie sa čiastočne prekrýva s monitorovaním schopnosti splácania, ktoré sa v tých istých členských štátoch vykonáva prostredníctvom Európskeho mechanizmu pre stabilitu. Došlo tiež k prekrývaniu niekoľkých činností Komisie, konkrétne medzi dohľadom po skončení programu a prácou v kontexte európskeho semestra.

Hoci analýzy situácie členského štátu, ktoré vypracúva Komisia, boli vo všeobecnosti kvalitné, zverejnené správy sa dostatočne nevenovali schopnosti členských štátov splácať úvery. Informácie o splácaní úverov boli často rozptýlené v rôznych správach a analýzy rizík v súvislosti so schopnosťou splácania vykazovali nedostatky. Audítori upozornili, že právne predpisy neposkytujú dostatočnú flexibilitu vo vykonávaní dohľadu: aj keď Komisia posúdi riziko nesplácania ako nízke, nemôže svoj dohľad pozastaviť ani znížiť frekvenciu správ. Ďalej v prípade štyroch členských štátov, na ktoré sa vzťahuje dohľad po skončení programu, Komisia formálne nešpecifikovala štrukturálne reformy, ktoré plánuje monitorovať. V niektorých prípadoch monitorovala iné reformy členských štátov ako tie, ktoré boli dohodnuté v rámci programu makroekonomických úprav.

Od členských štátov pod sprísneným dohľadom sa vyžaduje, aby prijali opatrenia na riešenie zraniteľných miest, a to s ohľadom na odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v rámci európskeho semestra. Podobne v rámci nedávno schváleného Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musia členské štáty vysvetliť, ako ich plány na podporu obnovy a odolnosti prispievajú k riešeniu výziev uvedených v ich odporúčaníach pre jednotlivé krajiny. Prostredníctvom dohľadu zo strany Komisie sa má overovať, ako členský štát napreduje pri riešení výziev, ktorým čelí, a či sa to deje v súlade s odporúčaniami pre danú krajinu. A hoci tá istá pracovná skupina Komisie je zodpovedná za vedenie vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti aj za koordináciu európskeho semestra, nie je poverená vykonávaním sprísneného dohľadu. Podľa audítorov by mala Komisia zvážiť začlenenie dohľadu po skončení programu a sprísneného dohľadu do európskeho semestra a schválenie podrobného zoznamu reforiem, ktoré sa budú monitorovať s vnútroštátnymi orgánmi.

Základné informácie

Táto správa dopĺňa predchádzajúcu auditorskú prácu týkajúcu sa finančnej pomoci členským štátom a správy hospodárskych záležitostí EÚ (balík šiestich legislatívnych aktov, balík dvoch legislatívnych aktov a európsky semester).

Osobitná správa č. 18/2021: *Dohľad Komisie nad členskými štátmi, ktoré ukončujú program makroekonomických úprav: vhodný nástroj, ktorý si vyžaduje zefektívnenie* je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu).

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 553 547

Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 551 502